

Viktigt med handskar

Rena
händer
räddar
liv.

Folkhälsomyndigheten

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Inledning

Handskar ska alltid användas om det finns risk för kontakt med kroppsvätskor. De hindrar händerna från att bli kraftigt nedsmutsade och handdesinfektionen blir därmed effektivare.

I den här broschyren kan du läsa om när du ska använda handskar. Handskar ger dock inget absolut skydd och därför ska du alltid desinfektera händerna både före och efter handskanvändning.

Denna broschyr ingår i serien *Rena händer räddar liv* som är ett nationellt material om handhygien från Smittskyddsinstitutet (sedan 1 januari 2014 Folkhälsomyndigheten) och Sveriges Kommuner och Landsting. Den publicerades 2012 och reviderades 2014.

Allt material finns tillgängligt på respektive organisations webbplats:

www.skl.se/patientsakerhet

www.folkhalsomyndigheten.se/rena-hander

Handskpyramiden

När ska man använda handskar?

Använd sterila handskar

- Vid alla kirurgiska ingrepp
- Vid andra behandlingar som kräver sterilitet

Använd undersökningshandskar

Vid risk för kontakt med kroppsvätskor och utsöndringar:

- Vid kontakt med blod, slemhinnor och skadad hud
- Vid hantering av intravenös infart och blodprovstagning
- Vid sugning i trakealtub
- Vid tömning av behållare som innehåller blod eller andra kroppsvätskor
- Vid hantering och rengöring av instrument
- Vid rengöring efter spill av kroppsvätskor och utsöndring

Använd *inte* handskar

Då ingen risk finns för kontakt med kroppsvätskor och utsöndring:

- Vid mätning av blodtryck, temperatur och puls
- Vid omvårdnad av patient
- Vid medicingivning, mathantering och bäddning av säng

Handskar för olika ändamål

Undersökningshandskar används vid osterila vård- och behandlingsmoment.

Sterila handskar ska användas vid kirurgiska ingrepp. Även vid andra behandlingar kan sterila handskar krävas. Dessa handskar har en jämnare och noggrannare kontrollerad kvalitet än undersökningshandskar.

Hur effektiva är handskarna?

Varken handdesinfektion eller handtvätt kan ta bort alla smittämnen när händerna är kraftigt förorenade.

Flera kliniska studier har visat att handskar minskar nedsmutsningen av personalens händer och efterföljande handdesinfektion blir därmed effektiv.

Det är viktigt att inte desinfektera handskar eftersom materialet då påverkas. Handsken ger då inte samma skyddseffekt.

Innan du tar på dig handskarna

Du ska alltid desinfektera händerna både innan du tar på handskarna och efter att du tagit av dig dem.

Genom att desinfektera händerna innan du tar på dig handskar minskar risken att smittämnen förs över från dina händer om handsken skadas eller används felaktigt. Dessutom för du inte över smittämnen till handskarna i handskförpackningen.

Desinfektion direkt efter att du tagit av dig handskarna reducerar smittämnen på händerna.

Även om nya studier har visat att kvaliteten på handskar har blivit bättre, ger både kliniska studier och studier utförda på laboratorium fortsatt starka belegg för att man ska desinfektera händerna både före och efter att man använt handskar.

Hantering av handskar

Tänk på att en handsklad hand kan sprida smitta på samma sätt som en oskyddad hand.

Byt handskar efter varje patient och kasta handskarna direkt efter användning.

Byt även handskar inför olika vårdmoment hos samma patient.

Handskar ska förvaras i sin originalförpackning till dess att de används.

De ska finnas lättillgängliga vid vårdplatsen.

Det är lämpligt att ha flera typer av handskar tillgängliga så att personalen kan välja rätt storlek, och den typ som bäst passar för vårdtilfallet.

En god handhygien är den viktigaste åtgärden för att motverka smittspridning och vårdrelaterade infektioner. Kort sagt: rena händer räddar liv.

Handskar ska alltid användas om det finns risk för kontakt med kroppsvätskor. De hindrar händerna från att bli kraftigt nedsmutsade och handdesinfektionen blir därmed effektivare.

I den här broschyren kan du läsa om när och varför du ska använda handskar och hur effektiva de är för att minska smittspridning.

Denna broschyr ingår i serien *Rena händer räddar liv* som är ett nationellt material om handhygien från Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Denna broschyr kan laddas ner för utskrift eller för tryck på www.folkhalsomyndigheten.se/rena-hander eller på www.skl.se/patientsakerhet

Bygger på "My 5 moments for Hand Hygiene" av WHO.
www.who.int/gpsc/5may/background/5moments/en/index.html

© World Health Organization 2009.
Översatt och bearbetat av Folkhälsomyndigheten (tidigare Smittskyddsinstitutet) och Sveriges Kommuner och Landsting 2012.

